

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľky **P.**, so sídlom v B., zastúpenej advokátskou kanceláriou F., so sídlom v B., proti odporkyni **Slovenskej republiky**, za ktorú koná **M.**, so sídlom v B., **o náhradu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Námestovo pod sp. zn. 2 C 38/2013, o dovolaní navrhovateľky proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline z 30. septembra 2013 sp. zn. 5 NcC 432/2013 takto

r o z h o d o l :

Dovolacie konanie **z a s t a v u j e .**

Odporkyni nepriznáva právo na náhradu trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e

Krajský súd v Žiline uznesením z 30. septembra 2013 sp. zn. 5 NcC 432/2013 podľa § 16 ods. 1 O. s. p. rozhodol, že sudkyňa Okresného súdu Námestovo, JUDr. M. je vylúčená z prejednávania a rozhodovania veci vedenej pod sp. zn. 2 C 38/2013. Ďalej rozhodol, že ostatní sudcovia tohto súdu nie sú vylúčení z prejednávania a rozhodovania veci vedenej na Okresnom súde Námestovo pod sp. zn. 2 C 38/2013.

Proti tomuto uzneseniu podala dovolanie navrhovateľka, ktorá s rozhodnutím nesúhlasila. Napadnuté uznesenie označila za neplatné a porušujúce jej ústavné a zákonné práva.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ktorému bola vec predložená na rozhodnutie o opravnom prostriedku navrhovateľky, skúmal najskôr, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať vo veci (podmienky konania). Dospel pritom k záveru, že vo veci ide o taký

nedostatok podmienky konania, ktorý nemožno odstrániť a preto treba konanie o dovolaní žalobcu zastaviť.

Z ustanovenia § 16 ods. 1 tretia veta O. s. p. vyplýva, že o tom, či je sudca vylúčený, rozhodne nadriadený súd v senáte.

V danom prípade dovolanie smeruje proti uzneseniu, ktorým Krajský súd v Žiline ako súd nadriadený Okresnému súdu Námestovo (nie ako súd odvolací) rozhodol o námietke zaujatosti voči sudcom Okresného súdu Námestovo (§ 16 ods. 1 O. s. p.).

Podľa § 236 ods. 1 O. s. p. dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

Podľa § 10a ods. 1 O. s. p. o dovolaniach proti rozhodnutiam krajských súdov ako odvolacích súdov rozhoduje Najvyšší súd Slovenskej republiky.

V ostatne citovanom ustanovení Občianskeho súdneho poriadku je upravená funkčná príslušnosť Najvyššieho súdu Slovenskej republiky tak, že tento súd je príslušný rozhodovať o dovolaniach vtedy, ak je dovolaním napádané *rozhodnutie krajského súdu vydané v odvolacom konaní*. Zhodne s tým je podľa § 236 ods. 1 O. s. p. spôsobilým predmetom dovolania len právoplatné rozhodnutie *odvolacieho* súdu, teda rozhodnutie vydané v konaní o odvolaní proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa.

Rozhodovanie krajského súdu o námietke zaujatosti podľa § 16 ods. 1 O. s. p. nemožno považovať (zamieňať) za rozhodnutie odvolacieho súdu. Krajský súd v konaní o námietke zaujatosti rozhoduje ako nadriadený súd príslušnému okresnému súdu. Keď rozhoduje o tom, či sudca okresného súdu je alebo nie je vylúčený, koná tak nie na základe odvolania, ale na základe zákonom predpokladaného postupu. Sudcu možno vylúčiť z prejednávania a rozhodovania veci buď na návrh účastníka súdneho konania (§ 15a O. s. p.), alebo na základe návrhu (oznámenia) samotného sudcu (§ 15 O. s. p.). Rozhodovanie krajského súdu ako súdu nadriadeného sa deje v zmysle organizačných vzťahov vo vnútri sústavy súdov, teda nie v rámci inštančných vzťahov; na tieto zásadné rozdiely napokon veľmi jasne upozornil aj Ústavný súd Slovenskej republiky v náleze zo 14. januára 2004 sp. zn. III. ÚS 164/03.

Podľa § 103 O. s. p. kedykoľvek za konania prihliada súd na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať vo veci (podmienky konania).

Ak ide o taký nedostatok podmienky konania, ktorý nemožno odstrániť, súd konanie zastaví (§ 104 ods. 1 prvá veta O. s. p.).

Z doposiaľ uvedeného je zrejmé, že Najvyšší súd Slovenskej republiky nie je funkčne príslušný na rozhodovanie o dovolaní, ktorým bolo napadnuté predmetné uznesenie krajského súdu ako nadriadeného súdu, lebo sa tu nejedná o rozhodnutie, ktoré by bolo vydané v odvolacom konaní. Rozhodnutie nadriadeného súdu vydané v konaní o vylúčení sudcu (§ 16 ods. 1 O. s. p.) je síce rozhodnutie konečné, ale je vynesené mimo rámca inštančného postupu; v takomto prípade krajský súd nekonal ani ako súd prvého stupňa a ani ako súd odvolací. Proti takému rozhodnutiu zákon nepripúšťa žiadny opravný prostriedok, teda ani dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok účastníka. Vyslovený záver o chýbajúcej funkčnej príslušnosti Najvyššieho súdu Slovenskej republiky platí preto i v prípade, že podanie navrhovateľky – opravný prostriedok by sa neposúdil ako dovolanie, ale ako odvolanie. Ďalším záverom, ktorý z takéhoto stavu vyplýva, je, že nejestvuje žiadny funkčne príslušný súd, ktorý by mohol o takomto opravnom prostriedku rozhodnúť. Tieto závery sú v úplnej zhode s konštantnou judikatúrou zaujatou k danej otázke (porovnaj napr. uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Cdo 20/97, publikované v časopise *Zo súdnej praxe* v čísle vydania /zväzku/ 4 ročník 1998 na strane 81, uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 Cdo 176/2009 z 13. novembra 2009 a sp. zn. 1 Cdo 63/2010 z 28. mája 2010).

So zreteľom na to, že dovolanie navrhovateľky smeruje proti takému uzneseniu krajského súdu, kde nie je daná funkčná príslušnosť Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (a ani žiadneho iného súdu) o ňom rozhodovať, nezostalo iné riešenie, než aby pre uvedený neodstrániteľný nedostatok podmienky konania bolo konanie o tomto opravnom prostriedku v zmysle § 104 ods. 1 v spojení s § 243c O. s. p. zastavené. Rešpektovanie citovanej platnej procesnoprávnej úpravy je postupom, ktorý je založený na čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, t. j. že štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon (porovnaj tiež uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky z 20. októbra 2010 č.k. IV. ÚS 389/2010-14).

Navrhovateľka z procesného hľadiska zavinila, že sa konanie o dovolaní muselo zastaviť a preto jej vznikla povinnosť nahradiť odporkyni trovy tohto konania. Najvyšší súd odporkyni však nepriznal náhradu trov tohto zastaveného konania, lebo nepodala návrh na rozhodnutie o priznaní tejto náhrady (§ 243b ods. 5 prvá veta v spojení s § 224 ods. 1 a § 151 ods. 1 O. s. p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.

V Bratislave 26. februára 2014

JUDr. Ľubor Š e b o, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Lenka Pošová